

На основу члана 61. став 3. Закона о шумама („Службени гласник РС”, број 30/10),
Министар пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК о шумском реду

"Службени гласник РС", бр. 38 од 31. маја 2011, 75 од 7. септембра 2016, 94 од 19. октобра 2017, 87 од 10. септембра 2021.

1. Уводне одредбе

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује начин спровођења шумског реда.

Члан 2.

Шумски ред је стање шуме које обезбеђује услове за њено одржавање, обнављање и унапређивање, а нарочито за заштиту од пожара, биљних болести и штеточина и за заштиту земљишта од настанка и развијања ерозионих процеса.

Ради обезбеђивања услова из става 1. овог члана спроводе се превентивне мере заштите подмлатка и дубећих стабала током сече, израде, примицања, привлачења и ускладиштења шумских сортимената, заштите водотока и инфраструктуре, мере заштите земљишта од настанка ерозионих процеса, мере ради спречавања појава пожара, биљних болести и штеточина, као и других штетних последица које могу настати због елементарних непогода.

Члан 3.

Брисан је (види члан 1. Правилника - 87/2021-24)

2. Одржавање, обнављање и унапређивање стања шума

Члан 4.

Сеча стабала, израда, извоз, изношење и привлачење дрвета и други начин померања дрвета са места сече, врше се у време и на начин којим се обезбеђује најмање оштећење околних стабала, подмлатка, земљишног покривача, остале флоре, фауне и објеката, као и спречавање загађивања земљишта органским горивима и моторним уљем.

Члан 5.*

Време, начин и врста сече шума одређује се планом развоја шумске области (у даљем тексту: план развоја), основом газдовања шумама (у даљем тексту: основа), односно програмом газдовања шумама (у даљем тексту: програм).*

Сеча обнављања шума, и то: оплодни, накнадни и завршни сек, врши се од 10. септембра текуће године до почетка вегетације наредне године.*

Под почетком вегетације подразумева се почетак листања главне врсте, односно врста дрвећа у састојини.*

*Службени гласник РС, број 75/2016

Члан 6.

У циљу заштите људи и средстава, сеча стабала врши се после обележавања сечишта на којем ће се вршити сеча, лако уочљивим знацима (информативним таблама и упозорењима, итд.).

Обарање стабала врши се у смеру и на начин којим ће посечено стабло приликом пада најмање оштетити околна стабла, подмладак и земљиште, као и само бити најмање оштећено, при чему се узима у обзир и смер извлачења шумских сортимената.

Општи смер обарања стабала одређује се извођачким пројектом*.

*Службени гласник РС, број 87/2021

Члан 7.

Сеча стабала врши се тако да висина пањева не буде већа од једне четвртине његовог пречника, а на нагнутим теренима висина пањева мерена са горње стране од једне трећине његовог пречника.

Посечено стабло не може се оставити наслоњено на суседна дубећа стабла.

Члан 8.

Приликом израде дрвних сортимената прерађује се дрвни материјал чији је средњи пречник најмање 7 cm за лишћарске врсте, односно најмање 5 cm за четинарске врсте.

Брисан је ранији став 2. (види члан 1. Правилника - 94/2017-68)

Члан 9.

Слагање дрвних сортимената на сечишту врши се, по правилу, на површинама на којима нема подмлатка или уз извозне путеве, односно правце извлачења, тако да се подмлатку причини најмања штета. Слагање дрвних сортимената не може да се врши уз дубећа стабла.

Члан 10.

У састојинама које су предвиђене за сечу, претходно се морају одредити и обележити трасе извозних путева и њихова ширина.

Изградња влаке врши се после обележавања правца влаке, дознаке стабала за сечу на правцу влаке, сече, израде и извлачења дрвних сортимената са трасе влаке, али искључиво пре редовне сече у одељењу, односно одсеку.

Изградња влаке ширине до 3 m и уздужног нагиба до 15°, а изузетно на кратким растојањима до 25°, може се вршити само у деловима састојине у којима нема подмлатка.

Извоз, пренос и други начин померања дрвета са места сече врши се по влакама, путевима и правцима извлачења, односно изношења, који морају бити обележени на терену.

Транспортна средства за извлачење и изношење дрвних сортимената не могу се кретати по површинама на којима је дошло до подмлађивања.

Ако се приликом монтаже жичара, скидера и других уређаја у шуми употребљава дубеће стабло као сидриште, онда се то стабло претходно заштићује постављањем гумених подлога или на други начин.

За израђене дрвне сортименте, који се не стављају одмах у промет* , одређује се место ускладиштења (помоћна стоваришта).

*Службени гласник РС, број 87/2021

Члан 11.

Ако при вршењу сече, израде, извоза, изношења и привлачења дрвних сортимената дође до оштећења подмлатка, у току текуће године уклањају се оштећене јединке (стабалца) из подмлатка.

Члан 12.*

Дрвни остатак (мртво дрво) је дрвни материјал који се не прерађује у дрвне сортименте и чији је средњи пречник мањи од 7 см за лишћарске врсте, односно мањи од 5 см за четинарске врсте (крупна грањевина, ситна грањевина и слично), као и пањеви.*

У састојини где се врши сеча обнављања шуме, а ради заштите подмлатка и дубећих стабала, спречавање изазивања ерозије и заштите од пожара, шумски остатак настао приликом сече и израде дрвних сортимената слаже се на мање гомиле, по правилу на делове земљишта где нема подмлатка.*

Шумски остатак се не слаже на извозне путеве, правце извлачења и пањева, нити уз дубећа стабла.*

*Службени гласник РС, број 87/2021

3. Заштита шума од пожара

Члан 13.

Ради благовременог откривања појаве и гашења шумских пожара, корисник, односно сопственик шума врши осматрање и обавештавање, а у случају појаве пожара предузима мере и активности за гашење пожара, у складу са планом заштите шума од пожара.

Члан 14.

У шумама, а нарочито у шумама повећане угрожености од пожара, спроводећи редовне мере заштите шума од пожара, корисник, односно сопственик шума изграђује и одржава противпожарну инфраструктуру (пруге, осматрачнице, водозахвате и друге противпожарне објекте), у складу са планом заштите шума од пожара.

Члан 15.

Ради спречавања настанка пожара (изазивања), корисник, односно сопственик шума може у данима екстремно високих температура ограничити приступ и кретање у шумама које су нарочито угрожене од пожара.

Корисник, односно сопственик шума у данима екстремно високих температура спроводи активна дежурства утврђена планом заштите шума од пожара.

Шуме у којима се ограничава приступ морају бити видно обележене информативним таблама.

4. Заштита шума од биљних болести и штеточина

Члан 16.

Ради заштите шума од појаве и ширења биљних болести и штеточина, корисник, односно сопственик шума одмах по извршеној сечи стабала четинара и бреста предузима следеће мере:

- 1) скида сву кору са пањева;
- 2) уклања кору и гране четинара из шуме, ако постоји опасност од ширења поткорњака;
- 3) врши окорање или третирање израђених дрвних сортимената одговарајућим заштитним средством, ако се у периоду од 1. априла до 30. септембра ти сортименти налазе дуже од 15 дана у сечини, односно помоћном стоваришту. Третирање се врши пре развоја поткорњака;
- 4) слаже у гомиле окресане гране и скинуту кору.

Члан 17.

Ради спречавања ширења биљних болести и штеточина, корисник, односно сопственик шума пре завршетка сече и израде, извлачења или изношења израђених шумских сортимената из шуме, а после извршене дознаке и сече, уклања из шуме сва стабла која су приликом сече преломљена или у толикој мери оштећена да им предстоји сушење и представљају опасност за појаву и ширење биљних болести и штеточина.

Члан 18.*

Ради одржавања оптималног здравственог стања шума, корисник, односно сопственик шума најмање једном годишње врши преглед шуме у којој се не обавља редовна сеча у току године и по претходно извршеној дознаци стабала уклања сва оштећена (сува, полусува, поломљена и слично) стабла или њихове делове из шуме.*

Корисник, односно сопственик шума не уклања сва оштећена стабла или њихове делове из шуме ако је то предвиђено основом, односно програмом ради заштите биолошке разноврсности, односно очувања екосистема.*

У шумама четинара, у циљу заштите шума од поткорњака, корисник, односно сопственик шума уклања заражена стабла из шуме у најкраћем року од дана вршења дознаке.*

*Службени гласник РС, број 87/2021

5. Заштита земљишта од настанка и развијања ерозионих процеса

Члан 19.

Сеча, израда и извоз дрвних сортимената врши се на начин који спречава појаву ерозије.

Ако се као привремени извозни пут користи земљиште са већим нагибом, на њему се обезбеђује одвођење воде у циљу спречавања настанка или развијања ерозије.

Потоци и други водотокови не користе се као шумски извозни путеви, изузев кад се транспорт дрвних сортимената врши сплаварењем.

Члан 20.

Просеке, извозни путеви, помоћна стоваришта, мостови, пропусти, шумски путеви, одводни канали, извори питке воде и заштитне ограде за спречавање штета од дивљачи, доводе се у ред најкасније у року од три месеца од обављене сече, израде, односно извоза дрвних сортимената.

Члан 21.

Корисник, односно сопственик шума може да уклони биомасу (остатак након сече и израде дрвних сортимената, изузев лишћа и четина) из шуме на начин који неће изазвати штете на земљишту и подмлатку, ако не угрожава биолошку равнотежу и општекорисне функције шума.

6. Завршне одредбе

Члан 22.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о шумском реду („Службени гласник РС”, бр. 106/08, 34/09, 104/09 и 8/10).

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-00031/2011-09
У Београду, 29. априла 2011. године
Министар,
Душан Петровић, с.р.